

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

**«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ
І ВИРОБНИЦТВУ»**

**Екологізація виробництва та охорона природи як основа
збалансованого розвитку**

18 березня 2026 року

Білі Церква
2026

УДК 001.895:338.43:378-053.6:502/504:502.131.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с-г наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Мостипан О.В., д-р філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 18 березня 2026 р. – Білоцерківський НАУ. – 80 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

суматранського найкраще використовувати комбінований тип годівлі, причому ця тенденція спостерігається на різних етапах онтогенезу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білявцева В.В. Основи акваріумістики: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів // Білявцева В.В., Мушит С.О., Сироватко К.М. – Вінниця, 2020.– 233 с.
2. Буднік С. В. Акваріуміст-початківець: навчальний посібник / С. В. Буднік, А. М. Колосок. – Видавництво 2-ге доповнене. – Луцьк: ВежаДрук, 2016. – 156 с
3. Подольский Ю. Аквариум. Практическое руководство. – Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2011. – 416 с.

УДК 597.2/.5(477)

СТОЛЯРЧУК В.В., ЛНИВИЙ І.А., здобувачі вищої освіти
Науковий керівник – **КУНОВСЬКИЙ Ю.В.**, канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СИСТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД ІХТІОФАУНИ р. ПРОТОКА

Узагальнено матеріали вітчизняних наукових джерел та дані власних досліджень, що характеризують іхтіофауну р. Протока, а також її таксономічну приналежність. Паралельно наведені приклади наукових та місцевих назв аборигенних видів риб.

Ключові слова: іхтіоценоз, таксономія, вид, рід, родина, ряд, річка.

На сьогодні в Україні за дослідженнями ряду науковців нараховується 247 видів риб, які належать до 148 родів 65 родин 23 рядів і 3 класів [3]. Різноманітність об'єктів іхтіофауни водних об'єктів зумовлена умовами їх існування в залежності від типу водойм, які штучно створені на річках, таких як руслові ставки чи водосховища, які займають значні руслові території річок. Основною відмінністю річок від стоячих водоймищ є постійна проточність. Завдяки цьому, все, що знаходиться в руслі річки, з тою чи іншою швидкістю переміщається. Переміщаються не тільки водянні маси, а й ґрунти, наноси тощо. Це сприяє тому, що в річках створюються особливі умови існування водяних організмів на відміну від тих, що є в стоячих водних об'єктах. Ось чому іхтіофауна річки відрізняється від такої в стоячих водоймах. Тому зараз найбільше уваги приділяється вивченню, охороні, відтворенню та раціональному використанню об'єктів іхтіофауни. Таким чином, беручи участь у кругообігу речовин у природі, впливаючи на стан і розвиток інших компонентів тварин, риби, відіграють значну роль у підтриманні динамічної екологічної рівноваги в живій природі [1,2].

Мета досліджень. Вивченню рибного населення нашої країни на сьогодні присвячено багато наукових робіт, що свідчить про те, що стосовно характеристики риб нашої держави на сьогоднішній день накопичено багато відомостей, тобто йдеться про достатньо високий рівень вивченості цих тварин.

З іншого боку, не можна не вказати про те, що багато наукових робіт, зокрема й визначників, багато в чому застаріли, що звісно потребує нових досліджень, зокрема видової приналежності, таксономії, їхньої морфології та біологічних особливостей.

Результати досліджень. Досліджуючи видовий та іхтіологічний стан водних об'єктів р. Протока ми вносимо чимало доповнень і змін у матеріали та погляди попередніх авторів оскільки вони розширюють та збагачують іхтіологічні дослідження, що може стати певним довідником і орієнтиром для майбутніх наукових пошуків.

При оцінці видового складу були враховані підходи сучасної філогенетичної концепції виду. Структура та послідовність наведених нижче матеріалів відповідає класифікації Дж. Нельсона [4].

Тип хордові — Chordata (chordates). Підтип черепні — Craniata (cranials). Надклас

шелепороти — Gnathostomata (jawed vertebrates). Клас променепері риби — Actinopterygii Klein, 1885 (rayfinned fishes, actinopterygian fishes). Підклас новопері риби — Neopterygii (neopterygian fishes). Відділ кісткові риби — Teleostei (teleosts, bony fishes).

Ряд коропоподібні — Cypriniformes Goodrich, 1909 (carps).

Родина коропові — Cyprinidae Fleming, 1822 (carp-like fishes, carps). Рід Плітка — *Rutilus* Rafinesque, 1820 (Roache). **Плітка звичайна** — *R. rutilus* (Linnaeus, 1758) (Roache). Рід Краснопірка — *Scardinius* Bonaparte, 1837 (Rudd). **Краснопірка звичайна** — *S. erythrophthalmus* (Linnaeus, 1758) (Rudd, Redeye). Рід Верховодка — *Alburnus* Rafinesque, 1820 (уклейки, Bleak). **Верховодка звичайна** — *A. alburnus* (Linnaeus, 1758) (уклейка, Bleak). Рід Плоскирка — *Blicca* Heckel, 1843 (густери, Silver bream, White bream). **Плоскирка європейська** — *B. bjoerkna* (Linnaeus, 1758) (густера, European white bream, Silver bream). Рід Лящ — *Abramis* Cuvier, 1816 (Bream). **Лящ звичайний** — *A. brama* (Linnaeus, 1758) (Common bream). Рід Товстолобик білий — *Hypophthalmichthys* Bleeker, 1859 (Silver carp). **Товстолобик білий амурський** — *H. molitrix* (Valenciennes, 1844) (Silver carp). Рід Товстолобик строкатий — *Aristichthys* Oshima, 1919 (Bighead). **Товстолобик строкатий південнокитайський** — *A. Nobilis* (Richardson, 1845) (Bighead carp, Spotted silver carp). Рід Чебачок — *Pseudorasbora* Bleeker, 1859 (Pseudorasbora, Stone moroco). **Чебачок амурський** — *P. parva* (Temminck et Schlegel, 1846) (Pseudorasbora, Stone moroco). Рід Білий амур — *Stenopharyngodon* Steindachner, 1866 (Grass carp). **Білий амур східноазіатський** — *C. idella* (Valenciennes, 1844) (Grass carp). Рід Короп, Сазан — *Cyprinus* Linnaeus, 1758 (Carp). **Короп звичайний** — *C. carpio* Linnaeus, 1758 (сазан, Common carp). Рід Карась — *Carassius* Jarocki, 1822 (Crucian carp). **Карась звичайний, Карась золотий** — *C. carassius* (Linnaeus, 1758) (звичайний карась, золотий карась, Crucian carp). **Карась сріблястий** — *C. gibelio* (Bloch, 1782) (Prussian carp). Рід Лин — *Tinca* Cuvier, 1816 (лини, Tench). **Лин звичайний** — *T. tinca* (Linnaeus, 1758) (линь, Common tench). Родина в'юнові — Cobitidae Swainson, 1839 (loaches). Рід В'юн — *Misgurnus* La Cèpe, 1803 (Weatherfish). **В'юн звичайний** — *M. fossilis* (Linnaeus, 1758) (Common weatherfish, Weather loach).

Ряд сомоподібні — Siluriformes Cuvier, 1817 (catfishes). Родина сомові — Siluridae Cuvier, 1816 (sheatfishes, wels). Рід Сом — *Silurus* Linnaeus, 1758 (звичайний сом, Sheatfish). **Сом європейський** — *S. glanis* Linnaeus, 1758 (європейський звичайний сом, Catfish, European catfish, European sheatfish).

Ряд шукоподібні — Esociformes Bleeker, 1858 (pikes) Родина шукові — Esocidae Cuvier, 1816 (pikes). Рід Щука — *Esox* Linnaeus, 1758 (Pike). **Щука звичайна** — *E. lucius* Linnaeus, 1758 (Nothorn pike, Pike).

Ряд окунеподібні — Perciformes Bleeker, 1859 (perches, perchlike fishes). Родина окуневі — Percidae Cuvier, 1816 (perches). Рід Судак — *Sander* Oken, 1817 (*Stizostedion* Rafinesque, 1820) (Zander, Pikeperch). **Судак звичайний** — *S. lucioperca* (Linnaeus, 1758) (Common zander, Pikeperch). Рід Окунь прісноводний — *Perca* Linnaeus, 1758 (River perch). **Окунь звичайний** — *P. fluviatilis* Linnaeus, 1758 (річковий окунь, European perch). Рід Йорж — *Gymnocephalus* Bloch, 1793 (Ruffe). **Йорж звичайний** — *G. cernuus* (Linnaeus, 1758) (Common ruffe, Pore). Родина бичкові — Gobiidae Fleming, 1822 (gobies). Рід Бичок чорноморсько-каспійський, Бичок-неогобіус — *Neogobius* Iljin, 1927. **Бичок пісочник** — *N. fluviatilis* (Pallas, 1814) (*бичок-бабка, бичок пісочний* Monkey goby, Pontian monkey goby).

Висновок. Таким чином в р. Протока нами нараховано чотири ряди, які вміщують наступні види: коропоподібні – 15 видів, сомоподібні – 1 вид, шукоподібні – 1 вид, окунеподібні – 4 види. З викладеного вище можна дійти висновку про те, що в іхтіофауні річки Протока, яка в певній мірі складає і відтворює загальний генетичний фонд іхтіофауни басейну р. Рось, яка відповідно відноситься до басейну головної ріки нашої держави відбулися помітні, досить суттєві зміни, які торкнулися як її окремих ділянок, так загалом і всієї річки, що пов'язано з негативною господарською діяльністю, для іхтіоценозів, що

унеможливлнює існування різноманіття аборигенних видів риб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мовчан Ю.В., 2011. Риби України (визначник–довідник). — К.: «Золоті ворота». — 444 с.
2. Мовчан Ю.В., Манило Л. Г., Смирнов А. И. и др., 2003. Каталог коллекций Зоологического музея ННПМ НАН Украины. — Киев: Зоомузей ННПМ НАН Украины. — 342 с.
3. Фауна України., 1981. Т. 8. Риби. Вип. 2. Ч. 1 / Мовчан Ю. В., Смірнов А. І. — К.: Наук. думка. — 428 с.
4. Nelson J.S. Fishes of the world (4 th edition). — Hoboken, New Jersey: J. Wiley & Sons, Inc., 2006. — 616 p.

УДК 639.512:639.3.043

СЛЄПНЬОВ О.Л., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **КУНОВСЬКИЙ Ю.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПРІСНОВОДНОЇ КРЕВЕТКИ *MACROBRACHIUM ROSENBERGII* В УСТАНОВКАХ ЗАМКНЕНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Проаналізовано технологічні особливості вирощування прісноводної креветки *Macrobrachium rosenbergii* в установках замкненого водопостачання. Розглянуто основні етапи культивування, вимоги до параметрів водного середовища, годівлі та технічного забезпечення системи. Визначено переваги використання УЗВ для підвищення ефективності виробництва та стабільності умов вирощування.

Ключові слова: прісноводна креветка, *Macrobrachium rosenbergii*, аквакультура, установки замкненого водопостачання, технологія вирощування, гідробіонти.

Аквакультура є одним із найбільш динамічно розвинених секторів світового виробництва продуктів харчування, що забезпечує значну частку тваринного білка для населення. У зв'язку зі зростанням попиту на морепродукти та обмеженістю природних ресурсів особливого значення набуває культивування гідробіонтів у контрольованих умовах. Одним із перспективних об'єктів аквакультури є прісноводна креветка *Macrobrachium rosenbergii*, яка характеризується високими темпами росту, значною ринковою вартістю та добрими адаптаційними властивостями до різних умов середовища. У сучасних умовах значну увагу приділяють вирощуванню цього виду в установках замкненого водопостачання (УЗВ), що дозволяє забезпечити контрольовані умови культивування та інтенсифікувати виробництво [1].

Прісноводна креветка *Macrobrachium rosenbergii* належить до родини Palaemonidae та є одним із найбільших представників роду *Macrobrachium*. Її природний ареал охоплює тропічні та субтропічні регіони Південно-Східної Азії, Індії та Австралії. Особливістю біології цього виду є складний життєвий цикл. Дорослі особини мешкають у прісній воді, тоді як розвиток личинок відбувається у слабкосолонуватій воді. Самки відкладають яйця, які прикріплюються до черевних ніжок, де відбувається їх інкубація. Після вилуплення личинки проходять декілька стадій розвитку, перш ніж перетворитися на постличинок, які вже здатні жити у прісній воді. Тривалість розвитку личинок залежить від температури води та інших факторів середовища і зазвичай становить 20–30 діб.

Технологія вирощування *Macrobrachium rosenbergii* в установках замкненого водопостачання передбачає кілька послідовних етапів, які включають утримання маточного поголів'я, інкубацію ікри, вирощування личинок, підрощування постличинок та товарне вирощування. На початковому етапі формують маточне стадо, яке утримують у спеціальних басейнах з контрольованими параметрами водного середовища. Для стимуляції розмноження необхідно підтримувати оптимальні температурні умови, достатній рівень розчиненого кисню та збалансовану годівлю. Самки з ікрою після запліднення переносяться до інкубаційних ємностей, де відбувається подальший розвиток ембріонів [2].

енергії: досвід України та країн ЄС.....	53
Шведченко О.І., Онищенко А.В., Шулько О.П. Причини та наслідки забруднення р. Дніпро у межах м. Києва.....	55
Яременко П.А., Ліщук А.М. Регенеративний потенціал поєднання біочару та мікробіологічних препаратів у відновленні функціонального стану чорноземів глибоких.....	57
Жданов Ю.С., Лісецький О.А., Куновський Ю.В. Трансформація іхтіоценозів екосистем малих річок.....	58
Поляков Р.С., Корчевський Д.Г., Порубанський А.В., Гейко Л.М. Вплив різних типів годівлі на динаміку росту барбуса суматранського.....	59
Столярчук В.В., Лівиний І.А., Куновський Ю.В. Систематичний огляд іхтіофауни р. Протока.....	61
Слєпньов О.Л., Куновський Ю.В. Аналіз технології вирощування прісноводної креветки <i>Macrobrachium rosenbergii</i> в установках замкненого водопостачання.....	63
Васильчук Ю.А., Трофимчук А.М. Біологічні аспекти регуляції нерестового циклу австралійського рака (<i>Cherax quadricarinatus</i>) в умовах аквакультури.....	65
Григоровський О.А., Григоровський В.А., Онищенко Т.І., Дубовий В.І. Агроекологічні особливості моніторингу росту і розвитку кореневої системи рослин озимих зернових культур в вегетаційному досліді і екстремальних умовах перезимівлі.....	67
Нерубенко І.О., Мурга М.С., Стадник В.І., Дубовий В.І. Еколого-методологічні основи вирощування томата в умовах енергозберігаючої ґрунтової теплиці.....	69
Слюсаренко С.В., Трофимчук А.М. Технологія зимівлі риби.....	71
Нетєка О.П., Дубовий В.І. Агроекологічні основи удосконалення систем поливу сільськогосподарських культур.....	72
Кушнірук В.П., Трофимчук А.М. Оптимізація умов утримання та годівлі австралійського рака (<i>Cherax quadricarinatus</i>) в умовах аквакультури.....	74
Мурга М.С., Нерубенко І.О., Стадник В.І., Дубовий В.І. Агроекологічні особливості вирощування олійної редьки на сидерат в умовах еколого-вегетаційного майданчику.....	76
Стадник В.І., Нерубенко І.О., Мурга М.С., Рудюк С.В., Дубовий В.І. Агроекологічні особливості морозо- та зимостійкості рослин озимих зернових культур різних строків посіву в екстремальних природних умовах.....	77